

Tidplan för insatser och åtgärder inför krav på kli- matdeklarationer

Uppförande av byggnader

Tidplan för insatser och åtgärder inför krav på klimatdeklarationer

Uppförande av byggnader

Titel: Tidplan för insatser och åtgärder inför krav på klimatdeklarationer
Rapportnummer: 2020:3
Utgivare: Boverket, februari 2020
Upplaga: 50
Tryck: Boverket, Karlskrona
ISBN tryck: 978-91-7563-680-1
ISBN pdf: 978-91-7563-681-8
Diarienummer: 3.4.1 2666/2019

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Boverket fick i juni 2019 i uppdrag av regeringen att inleda ett förberedande arbete för att underlätta införandet av krav på redovisning av en klimatdeklaration vid uppförande av byggnader.

Uppdraget ska redovisas i samband med Boverkets årsredovisning för 2019. Redovisningen ska innehålla en tidplan för nödvändiga insatser och åtgärder inför och under införandet av ett krav på redovisning av en klimatdeklaration. Denna rapport är Boverkets redovisning av uppdraget.

Ansvarig enhetschef för uppdraget har varit Lena Hagert Pilenås. Kristina Einarsson har varit projektledare och övriga deltagare i arbetet har varit Roger Antonsson, Ingvar Andersson, Lars Corneliussen, Cathrine Engström, Thomas Johansson, Christer Löfgren och Emma Svensson.

Karlskrona februari 2020

Yvonne Svensson
stf generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning och läsanvisningar	7
Avgränsningar	7
Bakgrund.....	8
Mål	9
Genomförande	10
Kostnader	14
Milstolpar.....	15
Koppling till andra projekt och verksamheter	17

Sammanfattning

Boverket har fått i uppdrag av regeringen att under 2019 inleda ett förberedande arbete för att underlätta införandet av ett krav på redovisning av en klimatdeklaration vid uppförande av byggnader. Boverket ska som en del i detta arbete

- utveckla en öppen databas med relevanta klimatdata som ska kunna användas för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv,
- utveckla ett klimatdeklarationsregister som kan användas när kravet på klimatdeklaration för byggnader träder ikraft,
- utveckla informations- och vägledningsunderlag samt
- ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationen för att inkludera hela livscykeln och omfatta gränsvärden för klimatpåverkan.
- Boverket ska även bistå Regeringskansliet vid framtagandet av reglering om klimatdeklarationer.

Denna rapport är Boverkets redovisning av uppdraget.

Projektet är uppdelat i fem delprojekt med en övergripande projektledare och fem delprojektledare.

Delprojekt 1 om klimatdatabas

Kriterier för vilken data klimatdatabasen bör innehålla ska tas fram. Ett förslag på databas tas fram för att testas mot företags resurssammanställningar och IT-lösningar inom pilotprojekt. Samarbete inleds med Finland, som också ska utveckla en klimatdatabas. Målet är att klimatdatabasen är i drift den 1 januari 2021. Arbetet bedrivs tillsammans med Trafikverket och Naturvårdsverket.

Delprojekt 2 om klimatdeklarationsregister

Under hösten har arbete gjorts med att identifiera vilka uppgifter i byggprocessen som finns digitalt och hur vi kan få tillgång till dessa och använda dem i klimatdeklarationsregistret. Viktigt att fokusera på en lösning av en så bra integration som möjligt mellan klimatdatabasen, kalkylverktygen och klimatdeklarationsregistret. Det är viktigt att fastställa vilka uppgifter som måste finnas med i registret för att det ska fungera och bli användbart för sitt syfte.

Delprojekt 3 om information och vägledning

En kommunikationsplan ska vara klar i början av 2020. En hearing om klimatdeklarationer genomfördes i Stockholm 22 januari 2020 med cirka 120 deltagare. Ett webbseminarium om klimatdeklarationer ska sändas från Boverket den 26 mars. Under 2020 kommer också arbetet med en digital vägledning och supportfunktion att inledas. En större informationskampanj planeras och ska genomföras hösten/vintern 2021.

Delprojekt 4 plan för nästa steg av klimatdeklarationerna

En plan för nästa steg av klimatdeklarationen med utgångspunkten att inkludera hela livscykeln och gränsvärden för klimatpåverkan tas fram. Metoden för klimatdeklarationen ska komplettera tidigare förslag i rapporten 2018:23, Boverket, dvs. steg 1 som omfattar modulerna A1-A5. Metoden ska i möjligaste mån harmonisera med den metod som Finland tagit fram för klimatberäkning av byggnader ur hela livscykeln samt om möjligt även övriga nordiska länders metoder för klimatberäkningar av byggnader. Metoden ska om möjligt vara kompatibel med EU-kommissionens hållbarhetssystem Levels de delar som är relevanta. En tidplan tas fram för när det är lämpligt att införa gränsvärden utifrån att det ska hinna ge en effekt på minskade utsläpp av växthusgaser från byggsektorn, så att Sveriges klimatmål om att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045 ska kunna uppnås i tid.

Ett utkast av planen diskuterades på en extern hearing. Även en konsekvensutredning och tillsynsplan tas fram. Konsekvensutredningen kommer att fokusera på nytta och kostnader av förslaget och inkludera även de som påverkas på längre sikt av förslaget, såsom byggprodukttillverkare. Rapport lämnas till regeringen i juni 2020.

Delprojekt 5 ta fram föreskrifter och bistå regeringskansliet

Boverket har bistått regeringskansliet under hösten 2019 inför utformningen av förslagen till lag och förordning. Under hösten 2019 började även arbetet med att identifiera inom vilka områden det behöver tas fram föreskrifter och vägledningar. Inom ramen för delprojektet kommer arbetet med en konsekvensutredning för Boverkets föreskrifter genomföras. Vidare kommer en tillsynsplan för klimatdeklarationerna tas fram inom detta delprojekt. Tidplanen för Boverkets arbete med föreskrifter anpassas till regeringskansliets tidplan för lag- och förordningsförslagen. Boverkets föreskriftsarbete planeras så att föreskrifterna ska kunna träda i kraft samtidigt som lag och förordning den 1 januari 2022.

Inledning och läsanvisningar

Boverket har fått i uppdrag av regeringen att under 2019 inleda ett förberedande arbete för att underlätta införandet av ett krav på redovisning av en klimatdeklaration vid uppförande av byggnader. Boverket ska som en del i detta arbete

- utveckla en öppen databas med relevanta klimatdata som ska kunna användas för beräkning av klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv,
- utveckla ett klimatdeklarationsregister som kan användas när kravet på klimatdeklaration för byggnader träder ikraft,
- utveckla informations- och vägledningsunderlag samt
- ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationen för att inkludera hela livscykeln och omfatta gränsvärden för klimatpåverkan.

Utvecklingen av databasen med klimatdata ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket och Trafikverket. Boverket ska även bistå Regeringskansliet (Finansdepartementet) vid framtagandet av den reglering som är nödvändig för att införa ett krav på redovisning av en klimatdeklaration.

Denna rapport redovisar upplägget av arbetet med uppdraget.

Avgränsningar

Detta är början på ett längre uppdrag att införa klimatdeklarationer för byggnader.

Bakgrund

Regeringen bereder Boverkets förslag om att införa krav på redovisning av en klimatdeklaration vid uppförande av vissa byggnader¹. Lagen ska träda i kraft den första januari 2022 enligt bakgrundsbeskrivningen i regeringsuppdraget till Boverket². Där framgår även att införandet av krav på redovisning av en klimatdeklaration är ett steg i statens styrning mot en minskad klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv.

Ett viktigt steg på vägen till en klimatdeklaration är att börja använda LCA-metoden för att identifiera och kvantifiera byggnadernas klimatpåverkan.

Bygg- och fastighetssektorn står för en betydande del av samhällets miljö- och klimatpåverkan enligt Boverkets miljöindikatorer³. Under 2017 stod sektorn för ca 19 procent av Sveriges inhemska utsläpp av växthusgaser vilket motsvarar cirka 12,1 miljoner ton koldioxidekvivalenter, sett ur ett livscykelperspektiv. Om utsläpp från importerade byggprodukter inkluderas uppskattas sektorns totala utsläpp av växthusgaser till cirka 18,1 miljoner ton.

Syftet med klimatdeklarationslagen är att:

- öka medvetenheten och kunskapen om byggnaders klimatpåverkan
- styra mot ett ökat lärande om livscykelanalyser
- bidra till insikter hos olika aktörer i byggprocessen och hur de kan bidra till att minska klimatpåverkan
- minska klimatpåverkan från byggnader som uppförs.

¹ Rapport Klimatdeklaration av byggnader, rapport 2018:23, Boverket.

² Regeringsbeslut Fi2019/02439/BB om ”Uppdrag att förbereda införandet av krav på redovisning av en klimatdeklaration vid uppförande av byggnader”.

³ <https://www.boverket.se/miljoindikatorer>

Mål

Målen är anpassade till uppdragets tidsperiod som sträcker sig mellan juni 2019 till februari 2020 men även till när lagen beräknas träda i kraft i januari 2022.

Effektmål

- Öka kunskapen om byggnaders klimatpåverkan vid uppförande av byggnader.
- Öka kunskapen om livscykelanalyser och hur man gör en livscykelanalys, den ligger till grund för en klimatdeklaration.
- Förmedlad nytta till olika aktörer i byggprocessen om hur de kan bidra till att minska klimatpåverkan.
- Minskade utsläpp av växthusgaser från byggnader som uppförs.
- Ett digitalt stöd som minimerar tid och kostnader för alla inblandade aktörer (gäller särskilt klimatdatabas och klimatdeklarationsregister).

Projektmål

- Rapport till regeringen om detta uppdrag i samband med Boverkets årsredovisning för 2019.
- En öppen klimatdatabas med klimatdata för användning till beräkning av klimatpåverkan från byggnader som uppförs, för utsläpp av växthusgaser under byggskedet.
- Ett klimatdeklarationsregister för nya byggnader.
- Information- och vägledningsmaterial.
- En rapport med en plan för nästa steg av klimatdeklaration som inkluderar hela livscykeln och gränsvärden för klimatpåverkan.

Genomförande

Projektet är uppdelat i fem delprojekt med en övergripande projektledare och fem delprojektledare. De olika delprojekten är:

1. Utveckla en öppen klimatdatabas med klimatdata
2. Utveckla ett klimatdeklarationsregister för byggnader
3. Utveckla informations- och vägledningsunderlag
4. Ta fram en plan med för nästa steg av klimatdeklaration som inkluderar hela livscykeln och gränsvärden för klimatpåverkan
5. Ta fram föreskrifter och bistå finansdepartementet vid framtagande av reglering.

Se nedan en kort beskrivning av aktiviteterna i de olika delprojekten.

Delprojekt 1

Projektgruppen samlar in underlag och tar fram kriterier för vilken data klimatdatabasen bör innehålla. Arbetet omfattar att:

- Lista de vanligaste materialen/byggproduktgrupperna som ingår i grund, stomme, klimatskärm och innerväggar.
- Kartlägga redan framtagna generiska klimatdata anpassade för svenska förhållanden.
- Redovisa material/byggproduktgrupper som saknar generiska data för svenska förhållanden samt förslag på hur dessa tas fram.
- Ta fram generiska data för olika bränslen, el och fjärrvärme samt transport av spill som ska kunna användas i modul A4 och A5.
- Ge förslag på hur databasen kan utvecklas i steg 2.

Resultatet från arbetet (utredningen) tas upp på en workshop med externa aktörer, inklusive Swedish Life Cycle Center och dess nätverk, och ett förslag på databas tas fram.

I nästa steg testas databasens innehåll mot företags resurssammanställningar och IT-lösningar inom ett, eller flera pilotprojekt.

I arbetet med att utveckla klimatdatabasen kommer ett samarbete inledas med Finland som liksom Sverige ska utveckla en klimatdatabas anpassad efter finska förhållanden.

Målet är att klimatdatabasen är i drift den 1 januari 2021.

Arbetet bedrivs tillsammans med Trafikverket och Naturvårdsverket.

Delprojekt 2

Under hösten har arbete gjorts med att identifiera vilka uppgifter i byggprocessen som finns digitalt och hur vi kan få tillgång till dessa och använda dem i klimatdeklarationsregistret.

Under början av 2020 är det viktigt förstå hur kalkylverktyg och LCA fungerar och används i praktiken /verkligheten. För att sedan ta fram förutsättningar och ramar för att skapa pilotprojekt, för att testa om idéer och koncept hänger ihop.

Viktigt att fokusera på en lösning av en så bra integration som möjligt mellan klimatdatabasen/EPD:er, kalkylverktygen och klimatdeklarationsregistret. Detta arbete pågår under 2020, men även under 2021, med tyngdpunkt på klimatdatabasen när den skapas.

Det är viktigt att fastställa vilka uppgifter som måste finnas med i registret för att det ska fungera och bli användbart för sitt syfte. Göra det möjligt, genom att inhämta ”rätt” uppgifter, för att kunna utföra tillsyn.

Aktiviteter fram till 2022 då registret ska vara klart ska listas.

Delprojekt 3

Projektgruppen har gjort en intressent- och målgruppsanalys som blir en del av uppdragets kommunikationsplan. Ett arbete har inletts för att ta fram en kommunikationsplan för projektet om klimatdeklarationer som ska vara klar i början av 2020. En ppt-presentation om uppdraget har tagits fram som används när projektmedlemmar deltar som talare vid seminarier och konferenser.

Under hösten 2019 planerades en hearing om klimatdeklarationer som genomfördes i Stockholm 22 januari 2020. Cirka 120 personer deltog på hearingen. Ett webbseminarium om klimatdeklarationer planeras och sänds från Boverket den 26 mars.

Under 2020 kommer också arbetet med en digital vägledning och supportfunktion (Boverkets svarstjänst) att inledas. Fokusgrupper kommer att bildas för att testa den digitala vägledningen och förbereda supportfunktionen. Utbildning av supportfunktionen kommer att genomföras under 2021.

Projektets klimatdatabas kommer att testas under 2021 vilket kräver kommunikation till särskilt utvalda grupper.

En större informationskampanj planeras och ska genomföras hösten/vintern 2021 och följas upp under 2022. Projektet kommer att söka samarbete med många branschorganisationer för att nå ut och sprida budskap.

Kampanjen kommer också att pågå under 2022 och även under 2023 om det behövs. Informationskampanjen kommer att utvärderas och det kommer att krävas kommunikationsinsatser även under 2022–23. Den digitala vägledningen kommer att revideras och utvecklas efterhand.

Delprojekt 4

Ett förslag till en plan för nästa steg av klimatdeklarationen med utgångspunkten att inkludera hela livscykeln och gränsvärden för klimatpåverkan ska tas fram. Arbetet omfattar att:

- Ta fram en metod för beräkning och redovisning av byggnaders klimatpåverkan som omfattar användningsskedet, slutskedet och tilläggsinfo enligt EN 15 978 samt gränsvärden dvs. steg 2 efter införande av steg 1 enligt förslaget i Boverkets rapport 2018:23.
- Ta fram förslag på tidplan för när det är lämpligt att införa gränsvärden utifrån att det ska hinna ge en effekt på minskade utsläpp av växthusgaser från byggsektorn, så att Sveriges klimatmål om att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045 ska kunna uppnås i tid.
- Utredda vilka moduler som är viktig att ha med inför steg 2 med ett framtida gränsvärde, vilka delar av byggnaden som ska omfattas, om byggnader som kolsänka och markarbeten bör ingå, vad som krävs för att kunna sätta ett gränsvärde.

I arbetet ska följande beaktas:

- Metoden ska komplettera tidigare förslag i rapporten 2018:23, Boverket, dvs. steg 1 som omfattar modulerna A1-A5.
- Metoden ska i möjligaste mån harmonisera med den metod som Finland tagit fram för klimatberäkning av byggnader ur hela livscykeln samt om möjligt även övriga nordiska länders metoder för klimatberäkningar av byggnader.
- Metoden ska om möjligt vara kompatibel med EU-kommissionens hållbarhetssystem Levels i de delar som är relevanta.

Ett utkast till plan för nästa steg diskuterades på en extern hearing där deltagarna gavs möjlighet att lämna muntliga och skriftliga synpunkter. Projektgruppen arbetar även med att ta fram en konsekvensutredning och tillsynsplan. Konsekvensutredningen kommer att fokusera på nytta och kostnader av förslaget och inkludera även de som påverkas på längre sikt av förslaget, såsom byggprodukttillverkare.

En slutrapport lämnas till regeringen i juni 2020.

Delprojekt 5

Under hösten 2019 började arbetet med att identifiera inom vilka områden det behöver tas fram föreskrifter och vägledningar. De områden som behöver utredas och som kan bli aktuella för reglering är bland annat vilka klimatdata som ska användas vid beräkningar av klimatpåverkan och vilka uppgifter som ska anges i klimatdeklarationen.

Det är viktigt att regleringarna inom områdena hamnar på rätt nivå dvs. i lag, förordning eller Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Exempelvis måste sanktioner liksom vissa delar av registerhållningen finnas på lag- och förordningsnivå.

Inom ramen för delprojektet kommer arbetet med en konsekvensutredning för Boverkets föreskrifter genomföras. Arbetet inkluderar att ta fram underlag med kostnadsberäkningar av klimatdeklarationer med mera. Denna konsekvensutredning kommer att innehålla en beskrivning av kostnader för de som påverkas av att kravet på klimatdeklaration införs. Vidare kommer en tillsynsplan för klimatdeklarationerna tas fram inom detta delprojekt och samordnas med delprojekt 4.

Regeringskansliet arbetar med framtagande av en proposition med lag- och förordningsförslag om klimatdeklaration av byggnader vid uppförande. Boverket har bistått regeringskansliet under hösten 2019 inför utformningen av förslagen till lag och förordning.

Tidplanen för Boverkets arbete med föreskrifter anpassas till regeringskansliets tidplan för lag- och förordningsförslagen. Boverket kommer att skicka förslag på föreskrift på remiss utifrån deras tidplan. Förslaget till föreskrift måste, liksom lag och förordning, också anmälas till EU enligt förfarande för tekniska regler. EU-anmälan är ett slags remissförfarande inom EU för att andra medlemsstater och kommissionen ska få chans att lämna synpunkter om hinder för den inre marknaden. Boverkets föreskriftsarbete planeras så att föreskrifterna ska kunna träda i kraft samtidigt som lag och förordning den 1 januari 2022.

Kostnader

Boverket har tidigare lämnat underlag till regeringskansliet gällande uppskattning av de budgetmedel som krävs för myndighetens arbete med de åtgärder som är en förutsättning för att införa kravet om klimatdeklaration för byggnader. Det gäller uppskattningar av kostnader för klimatdatabas, klimatdeklarationsregister, tillsyn och informationsinsatser. Regeringen har avsatt 10 miljoner kronor under tre år (2020–22) för Boverkets arbete inför kommande krav på klimatdeklarationer. Det var en mindre summa än det Boverkets uppskattat kostnaderna till under fem år. Boverket vill flagga för att kostnaderna kan ha underskattats, det handlade tidigare om en grov uppskattning av kostnaderna. Boverket håller på att ta fram ett bättre kostnadsunderlag som kan presenteras under våren 2020.

Milstolpar

Nedan redovisas milstolpar för de olika delprojekten. Boverket har haft behov av att anlita särskild LCA-expertis för underlag till uppdraget vilket framgår av milstolparna nedan.

Delprojekt 1 – Upphandling konsult klar 15 oktober 2019. Delredovisning av konsultuppdrag 20 december 2019 och slutredovisning den 2 mars 2020. Hearing med bransch i januari 2020. Workshop med branschaktörer och Swedish Life Cycle Center på Chalmers med flera i april 2020. Förslag på klimatdatabasens innehåll och hur data ska införskaffas klar maj 2020. Test av användning av klimatdatabas genom pilotprojekt klar oktober 2020. Databas idrifttagande 1 januari 2021.

Delprojekt 2 – Upphandling konsult klar 15 oktober 2019, maj 2020 pilot med branschen genomförd, september 2020 påbörja utveckling av klimatdeklarationsregister, halvårsskiftet 2021 klimatdeklarationsregistret klart.

Delprojekt 3 – Produktion av projektets kommunikationsplan 1.0. under 2019. En hearing genomfördes i Stockholm den 22 januari 2020. Ett webbseminarium planeras och genomförs 26 mars 2020.

Kommunikation till särskilda målgrupper för att testa klimatdatabasen under 2020. Digital vägledning produceras och testas 2020 för att sedan slutligt produceras 2021. Supportfunktionen planeras och utbildas under 2021. Kommunikationsplan 2.0 tas fram. Samarbete med branschorganisationer med flera intressenter om kommunikation inleds och genomförs.

En större informationskampanj kommer att produceras under 2021. Informationskampanjen genomförs under hösten 2021. Revidering och uppdatering av digital vägledning. Vidareutbildning av supportfunktion. Fortsatt kommunikation till särskilda målgrupper under 2022 och 2023.

Delprojekt 4 – Upphandling konsult klar i oktober 2019, hearing 22 januari 2020, slutrapport från konsult i mars, slutrapport redovisas till regeringen i början av juni 2021.

Delprojekt 5 – Upphandling konsult klar 23 oktober 2019. Delredovisning av konsultuppdrag den 7 november och 22 november 2019. Slutredovisning den 20 december 2019 samt i februari/mars 2020. Förslag på föreskrift och konsekvensutredning klar november 2020. Remiss av föreskrifter och konsekvensutredning december 2020 – februari 2021. EU-

anmälan av föreskrifterna april – juli 2021. Beslut om föreskrifter och konsekvensutredning oktober 2021. Boverkets föreskrifter träder i kraft 1 januari 2022.

Koppling till andra projekt och verksamheter

För att arbetet med klimatdeklarationer på Boverket ska bli så bra som möjligt är det av vikt att samordna det med annat relevant arbete på Boverket, men även externt. Nedan listas några projekt som är relevanta.

Nordisk arbetsgrupp för LCA, Klimat och byggnader

Nordiska ministerrådet beslutade den 29 maj 2018 i Stockholm att initiera ett arbete för nordisk harmonisering av byggförfordningarna för klimatutsläpp. Som ett resultat tog miljöministeriet i Finland och Boverket ett initiativ till att organisera Nordic Climate Forum for Construction-konferensen i Malmö den 3 oktober 2019 för att sammanföra det nordiska byggnadsmyndigheter och de främsta inom akademien och byggbranschen. Konferensen organiserades i samarbete med Nordiska ministerrådet. Konferensens huvudmål var att starta upp arbetet för nordisk harmonisering av regler och klimatutsläpp från byggnader ur ett livscykelperspektiv. Cirka 80 personer deltog i konferensen och alla nordiska länder var representerade.

För att föra fram det nordiska samarbetet efter konferensen har ett nätverk för dialog och informationsutbyte bildats. Swedish Life Cycle Center på Chalmers har i uppdrag att koordinera nätverket som består av en arbetsgrupp (mindre grupp) och ett dialogforum (bredare grupp intressenter öppen för alla intresserade). Arbetsgruppen består av cirka 30 representanter från de nordiska byggnadsmyndigheterna, akademien och industrin. Representanter från akademi och industri baseras på förslag från de nordiska myndigheterna i samarbete med Swedish Life Cycle Center. Arbetsgruppen har en extern sida på Swedish Life Cycle Centers webbplats⁴.

Syftet med denna arbetsgrupp är att ge input till nordisk harmonisering av regler om byggnaders klimatutsläpp ur ett livscykelperspektiv i syfte att minska byggsektorns klimatutsläpp. Syftet med arbetsgruppen är också att arbeta för nordiskt samarbete i frågor som rör regler, metodutveckling och bästa praxis för minskade klimatutsläpp. Boverket kommer att samordna arbetet i denna arbetsgrupp med arbetet med klimatdeklarationer.

⁴ <https://www.lifecyclecenter.se/projects/nordic-working-group-for-harmonization-lca-climate-and-buildings/>

Krav på energihushållning i Boverkets byggregler

I Boverkets byggregler finns krav för byggnaders energiprestanda. Kraven gäller nya byggnader som uppförs och begränsar hur mycket energi byggnaden får använda till uppvärmning, kylning, varmvatten och fastighetsel. Det finns också krav för hur mycket eleffekt som får installeras och vilken värmeisolering klimatskärmen minst måste ha. Energihushållningsreglerna är under omarbetning för att anpassas till ett EU-direktiv om byggnaders energiprestanda. De ändringar som planeras kommer bland annat innebära att viktningsskärmen för olika energibärare (el, fjärrvärme, fjärrkyla, biobränsle, olja och gas) vid beräkning av byggnadens energiprestanda ändras. Faktorerna har bestämts enligt en metodik som bland annat avspeglar andelen förnybart innehåll i energibäraren. Energihushållningskraven tar därmed hänsyn till klimatpåverkan.

Om byggnadens användningsskede på sikt inkluderas i klimatdeklarationen blir byggnadens energianvändning relevant även i detta regelverk. Boverket kommer samordna arbetet med klimatdeklarationer och kraven på energihushållning vid uppförande av ny byggnad.

Energideklarationerna

I dag används cirka 40 procent av den sammanlagda energianvändningen inom EU till bygg- och fastighetssektorn, och åtgärder behövs för att på sikt minska energianvändningen. Arbetet med energifrågorna inom EU omfattar att främja energieffektivitet, energibesparingar och utveckling av nya och förnybara energikällor. EU styr en del av energiarbetet genom sitt direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda. Alla medlemsländer måste införliva direktivets bestämmelser i egna nationella författningar, och på det sättet säkerställa att de uppnår de mål som direktivet ställt upp.

Till följd av direktivet införde Sverige den 1 oktober 2006 energideklarationer. Bestämmelserna om dem finns i lagen (2006:985) om energideklarationer för byggnader, samt i förordningen (2006:1592) om energideklarationer för byggnader. Syftet med energideklarationerna är att främja effektiv energianvändning och samtidigt säkerställa gott inomhusklimat i byggnader.

Om byggnadens användningsskede på sikt inkluderas i klimatdeklarationen blir energideklarationen även relevant i detta regelverk. Erfarenheter från hantering av energideklarationsregistret kommer också att användas i arbetet. Boverket kommer samordna arbetet med klimatdeklarationer och energideklarationer.

Möjligheternas byggregler

Boverkets byggregler behöver moderniseras och förenklas, för att kunna bidra till ett snabbare och mer kostnadseffektivt byggande. Boverket har därför fått i uppdrag av regeringen⁵ att se över Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder. Projektet går under namnet ”Möjligheternas byggregler”. Senast den 20 december 2020 ska uppdraget redovisas för regeringen. Även här kommer Boverket samordna sitt arbete där det är relevant.

Klimatanpassning

Boverket har i uppdrag av regeringen⁶ att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön. Regeringen anser att Boverket som förvaltningsmyndighet för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering samt byggande och förvaltning av bebyggelse är lämplig aktör för uppdraget att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön.

I uppdraget ingår att stödja kommunerna i deras arbete med klimatanpassning av den byggda miljön. Uppdraget ska utföras i samverkan med SMHI, SGI, länsstyrelserna och MSB. Även här kommer Boverket samordna sitt arbete där det är relevant.

Nationella geodataplattformen

Lantmäteriet har i uppdrag att ta fram en lösning för hantering av geodata med syfte att på ett säkert sätt kunna tillgängliggöra och försörja hela samhällsbyggnadsprocessen med sådan information. Det som kallas Geodataplattformen är uttrycket för denna lösning.

Geodataplattformen är en accesspunkt mellan kund och informationsägare, mellan e-tjänster och databaser. För att en sådan accesspunkt ska fungera behöver en rad olika villkor bestämmas, som tekniska, juridiska, organisatoriska och ekonomiska villkor liksom villkor för säkerhet och öppenhet. Detta innebär att det kommer att ställas samma typ av grundläggande krav på alla informationsproducenter och på motsvarande sätt på alla informationskonsumenter.

Inledningsvis kommer Lantmäteriet att forma de nödvändiga juridiska och finansiella ramarna för att säkerställa ett tillhandahållande av

⁵ Uppdrag till Boverket att se över myndighetens bygg- och konstruktionsregler. Regeringsbeslut Fi2019/02343/BB.

⁶ Uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön. Regeringsbeslut M2018/01716/KI.

information. Först ut är informationen i grundkartan och i detaljplaner. Därefter ska plattformen kunna skalas upp till att klara alla informationsmängder.

Informationsansvariga producenter som exempelvis kommunerna, som klarar av att tillhandahålla information enligt uppställda krav kommer att kunna göra det. Medan de informationsansvariga producenter som inte klarar att uppfylla kraven i stället får utnyttja en utsedd datavärd. Boverket har för avsikt att inhämta erfarenheter från relevanta delar till arbetet med klimatdeklarationer.

Forskningsprogrammet Smart Built Environment

Smart Built Environment är ett strategiskt innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn. Smart Built Environment startade 2016. Programmet är en långsiktig satsning på upp till 12 år. Genom forskning, utveckling och innovation stöttas sektorn i syfte att bidra till ett byggande som är billigare, snabbare och mer hållbart. För att lyckas behövs nya affärsmodeller som möjliggör ett nytt sätt att arbeta. Fokusområdet livscykelperspektiv är att integrera livscykelperspektiv, LCC och LCA, i samhällsbyggandets informationsstrukturer och processer för att få ökad effektivitet av den byggda miljöns hela livscykel. Boverket har för avsikt att inhämta erfarenheter från relevant projekt till arbetet med klimatdeklarationer.

Övrigt

Boverket deltar i flera referensgrupper för olika forskning och utvecklingsprojekt som bedömts relevanta och viktiga att följa.

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se